

Toekomst in eigen Hand - Kinderen met een beperking in migrantengezinnen

Verslag bijeenkomst met Milli Görus Haarlem 13 juni 2009

Plaats: Furkan Moskee in Haarlem

Aanwezig: rond 20 oudere en jongere mannen. Twee van hen zijn imam.

Organisatie: mevr. M. Bernadina (ProFor), voorzitter de heer I. Yerden en de heer P. Ligtvoet (PRIMO nh).

inleiding

De voorzitter van de vereniging, de heer Gungör, heette de aanwezigen welkom. Hij betreunde het misverstand dat de middag over de positie van ouders zou gaan. I. Yerden lichtte in het Turks toe dat het project Toekomst in eigen Hand over kinderen met een beperking ging, en vertelde wat er tot nu toe was gebeurd. Hierna wordt de dvd van het project gestart.

Filmpje over het thema migranten met een beperking

De Palestijns-Nederlandse Jamila Ataqtta en haar zoon Faris spreken over het leven met Ayat, de zwakbegaafde dochter van Jamila. De moeder vertelt over de moeilijkheid te onderkennen, in een voor haar vreemde taal en cultuur, dat Ayat een verstandelijke beperking had. Faris praat als broer over haar. Jamila spreekt over haar zoektocht naar kennis en hulp, en haar omgang met schaamte, taboe, de afwijzing door de vader, die een nauw familielid van Jamila is, en haar geloof. Imam M. R. Uygün geeft vanuit de islamitische traditie zijn afkeurende oordeel over schaamte en taboes ten opzichte van het accepteren van kinderen met een (verstandelijke) beperking en van het huwelijk tussen neef en nicht, dat de Koran vanwege de risico's niet toestaat.

Discussie

(I. Yerden, Turks)

zelfredzaamheid of onderlinge hulp, gezondheidszorg voor moslims

- De heer Yerden noemde de verschillende woorden die in het Turks worden gebruikt om een handicap aan te geven: 'sakat' (invalide), 'özürlü' (gebrekkig), 'engelli' (belemmerd). Hij vroeg hoe men hierover dacht.
- De voorzitter zei dat je niet graag met een kind dat spastisch is op de markt wil lopen. Als je het niet zelf hebt meegemaakt weet je niet wat het is. Je denkt: 'waarom treft dit mij?' Je weet dat je hulp nodig hebt. Het geloof is dan belangrijk. Ook de solidariteit van de Turkse gemeenschap. In de Nederlandse cultuur gaat het om zelfredzaamheid, in de Turkse cultuur om onderlinge hulp.
- Een andere aanwezige vertelde dat er in de moskee eerder over dit probleem is gesproken, en dat er instanties zijn waarmee je een afspraak kan maken.
- Een van de imams ging op het filmpje in. Het meisje was zwakbegaafd? Dat hoeft niet van een huwelijk tussen verwanten te komen. Er zijn veel redenen waarom een kind met beperkingen ter wereld komt.
- De voorzitter van de jongerenvereniging vroeg zich af hoe de gezondheidszorg voor kinderen met een handicap was geregeld. Is er elke drie maanden een controle in het ziekenhuis? Hoe is het met speciale huizen: islamitische families willen meestal niet dat hun kind daar zomaar naar toe gaat.

Presentatie

(M. Bernadina, Nederlands)

redenen waarom Turks-Nederlandse echtparen meer kinderen met een beperking hebben dan autochtone Nederlanders

- Mevr. Bernadina vertelde dat de voorlichtingsmiddag er was omdat Turks-Nederlandse en Marokkaans-Nederlandse gezinnen twee keer zoveel risico hebben op het krijgen van een kind met een beperking (8%). Bij Noord-Hollandse inwoners van Turkse origine wordt het aantal kinderen met een beperking op 1500 geschat.
- Migrantengedragingen vanwege economische redenen (laag inkomen, minder goede voeding, kleine woningen) vaak al een achterstand als het om gezondheid gaat. De communicatie met Nederlandse zorgverleners gaat niet altijd goed. Het is daarom belangrijk zelf alert te zijn. Zo wordt een ziekte als ADHD niet altijd herkend. Hetzelfde geldt voor suikerziekte. Bij verstandelijke beperkingen is het zeker moeilijk de handicap op tijd te herkennen.

Toekomst in eigen Hand - Kinderen met een beperking in migrantengezinnen

- De redenen voor het hogere aantal kinderen met een beperking bij Turks-Nederlandse echtparen daarvoor zijn:

- de iets hogere gezinsgrootte
- erfelijke ziektes
- het trouwen binnen de familie (neef-nicht huwelijken)
- het grotere taboe op ziektes: men ontkent dat er een probleem is
- het onvoldoende geïnformeerd zijn van de voorzieningen die er zijn
- te weinig gebruik maken van de Nederlandse zorg voor de geboorte: foliumzuur innemen, niet roken, geen alcohol gebruiken
- hetzelfde geldt voor de bestaande zorg en na de geboorte van het kind
- dokters en andere zorgverleners zijn niet gevoelig voor de andere taal en cultuur.

Reacties

(Turks en Nederlands)

praktische informatie, vrouwen en jongeren

- Een van de imams vroeg zich af op welke manier beperkingen bij kinderen ontdekt en behandeld worden. Zijn het de ouders die het initiatief moeten nemen? Of is het consultatiebureau 'verantwoordelijk' voor het al of niet ontdekken van de handicap? De imam was niet tevreden over wat hij met een consultatiebureau had meegemaakt. Hij meende dat zij een grote taak hebben als het om kinderen tot 5 jaar oud gaat. De voorlichters waren het daar mee eens. Zij verwezen ook naar wat imam Uygun in het filmpje zegt: 'kinderen die niet huilen krijgen geen melk'. Ouders moeten zelf aan de bel trekken.

- Andere aanwezigen wilden vooral praktische tips van ProFor en PRIMO nh. Welke instellingen zijn er? welke hulp? Deze verwezen naar MEE Zuid-Kennemerland, waarvan folders aanwezig waren.

- Ook vroeg men zich af hoe men voorlichting kan organiseren als de achterban er niet echt behoefte aan heeft. Daarvoor werd om te beginnen een afspraak tussen I. Yerden en de jongerenorganisatie gemaakt.

- Een aanwezige vond het thema ook belangrijk voor de vrouwen. Door een misverstand bij de voorbereiding waren zij vandaag afwezig. Een volgende keer kan dat worden goedge maakt.

- PRIMO nh wees er tenslotte op dat een samenvatting van de bijeenkomst en het vertoonde filmpje binnenkort op de site van het project www.toekomstineigenhand.nl te zien zijn.

Nagesprek met enkele aanwezigen:

- Voorzitter Gungör acht de ideale periode voor dergelijke bijeenkomsten november-april.

- Imam A. Boz vindt het belangrijk om alle factoren te behandelen die leiden tot een hoger risico op kinderen met een beperking, niet alleen het neef-nicht-huwelijk. Datgene wat nu op het filmpje over dit huwelijk wordt gezegd is erg beknopt. Er is veel te vinden in Koran, traditie (hadith) en het leven van Mohammed over handicaps. Bij voorlichting aan moslims heb je diepgaander en gedetailleerder kennis nodig om het onderwerp goed bespreekbaar te maken. Een imam kan zeker helpen de schaamte rond het thema weg te nemen.

- A. Boz vertelde verder dat er bij traditionele moslims vaak geen vertrouwen bestaat in niet-islamitische zorgverlening. De omgang tussen mannen en vrouwen, het eten en drinken, het respect voor godsdienst zijn zaken die zwaar wegen voor hen. Men denkt, vaak ten onrechte, dat daar helemaal geen oog voor is.